

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.5.2011
COM(2011) 244 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη
βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020**

{SEC(2011) 540 τελικό}
{SEC(2011) 541 τελικό}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βιοποικιλότητα – η εξαιρετική ποικιλία των οικοσυστημάτων, των ζωικών και φυτικών ειδών και των γονιδίων που μας περιβάλλουν – είναι η ασφάλεια ζωής μας, καθώς μας παρέχει τρόφιμα, γλυκό νερό και καθαρό αέρα, καταφύγιο και φαρμακευτικές ουσίες, μετριάζει τις φυσικές καταστροφές, τους επιβλαβείς οργανισμούς και τις ασθένειες και συμβάλλει στη ρύθμιση του κλίματος. Αποτελεί επίσης το φυσικό μας κεφάλαιο, καθώς παρέχει οικοσυστημικές υπηρεσίες στις οποίες στηρίζεται η οικονομία μας. Η υποβάθμιση και η απώλεια βιοποικιλότητας θέτει σε κίνδυνο την παροχή των υπηρεσιών αυτών: χάνουμε είδη και ενδιαιτήματα, στερούμαστε τον πλούτο και την απασχόληση που προκύπτουν από τη φύση και διακινδυνεύουμε την ίδια την ευημερία μας. Για τον λόγο αυτό, η απώλεια βιοποικιλότητας είναι η πιο κρίσιμη περιβαλλοντική απειλή σε παγκόσμια κλίμακα, παράλληλα με την κλιματική αλλαγή, με την οποία είναι αλληλένδετη. Ενώ η βιοποικιλότητα συμβάλλει καθοριστικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή, η επίτευξη του στόχου «2 βαθμοί», σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα προσαρμογής για τον περιορισμό των αναπόφευκτων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας για την αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας.

Οι τρέχοντες ρυθμοί εξαφάνισης ειδών δεν έχουν προηγούμενο. Εξαιτίας κυρίως των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, ο ρυθμός απώλειας ειδών είναι σήμερα εκατονταπλάσιος έως χιλιαπλάσιος του φυσικού: σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), το 60% των οικοσυστημάτων του πλανήτη υποβαθμίζονται ή χρησιμοποιούνται με τρόπο αντίθετο προς τις αρχές της αειφορίας, το 75% των ιχθυαποθεμάτων υφίστανται υπερεκμετάλλευση ή μειώνονται σε βαθμό εξάντλησης, ενώ από το 1990 έχει απολεσθεί παγκοσμίως το 75% της γενετικής ποικιλότητας των καλλιεργούμενων φυτών. Υπολογίζεται ότι κάθε έτος αποψιλώνονται 13 εκατομ. εκτάρια τροπικών δασών¹, ενώ το 20% των κοραλλιογενών υφάλων του πλανήτη έχει ήδη εξαφανιστεί και, εάν δεν μετριαστεί η κλιματική αλλαγή, το 95% διατρέχει κίνδυνο καταστροφής ή σοβαρότατων βλαβών μέχρι το 2050².

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), μόλις το 17 % των ενδιαιτημάτων και ειδών και το 11 % των καίριας σημασίας οικοσυστημάτων που προστατεύονται βάσει της νομοθεσίας της βρίσκονται σε ικανοποιητική κατάσταση³, παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της απώλειας βιοποικιλότητας, ιδίως από το 2001, έτος κατά το οποίο καθορίστηκε ο σχετικός με τη βιοποικιλότητα στόχος της ΕΕ για το 2010. Τα οφέλη των μέτρων αυτών υπερκεράστηκαν από τις συνεχιζόμενες και εντεινόμενες πιέσεις που δέχεται η βιοποικιλότητα της Ευρώπης: οι αλλαγές των χρήσεων γης, η υπερεκμετάλλευση της βιοποικιλότητας και των συνιστωσών της, η εξάπλωση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, η ρύπανση και η κλιματική αλλαγή είτε παραμένουν σταθερές είτε αυξάνονται. Η βιοποικιλότητα δέχεται επίσης ισχυρά πλήγματα από έμμεσες δυνάμεις, όπως η δημογραφική αύξηση, η περιορισμένη συνειδητοποίηση σε θέματα βιοποικιλότητας και το γεγονός ότι η οικονομική αξία της βιοποικιλότητας δεν αντανάκλαται στη λήψη αποφάσεων.

¹ FAO, 2010.

² 'Reefs at Risk Revisited' (Επανεξέταση των κοραλλιογενών υφάλων που κινδυνεύουν), World Resources Institute, 2011.

³ <http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline/>

Η παρούσα στρατηγική αποσκοπεί στην αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας και στην επιτάχυνση της μετάβασης της ΕΕ σε μια αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και πράσινη οικονομία. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»⁴ και, ειδικότερα, της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους»⁵.

⁴ COM(2010) 2020.

⁵ COM(2011) 21.

2. ΝΕΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

2.1. Διπλή εντολή δράσης

Η ενωσιακή εντολή

Τον Μάρτιο του 2010 οι ηγέτες των χωρών της ΕΕ αναγνώρισαν ότι ο στόχος του 2010 για τη βιοποικιλότητα δεν θα επιτυγχανόταν, παρά κάποιες μεγάλες επιτυχίες, όπως η συγκρότηση του δικτύου Natura 2000, του μεγαλύτερου παγκοσμίως δικτύου προστατευόμενων περιοχών. Κατόπιν τούτου, ενέκριναν το μακροπρόθεσμο όραμα και τον φιλόδοξο πρωταρχικό στόχο που πρότεινε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της με τον τίτλο «Επιλογές όσον αφορά το όραμα και τον στόχο της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα μετά το 2010»⁶.

Όραμα για το 2050

Μέχρι το 2050 η βιοποικιλότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οικοσυστημικές υπηρεσίες που παρέχει – το φυσικό της κεφάλαιο – θα προστατευθούν, θα αποτιμηθούν και θα αποκατασταθούν καταλλήλως για την εγγενή αξία της βιοποικιλότητας και για την ουσιώδη συμβολή τους στην ανθρώπινη ευημερία και την οικονομική ευμάρεια, ούτως ώστε να αποτραπούν καταστροφικές αλλαγές που οφείλονται στην απώλεια βιοποικιλότητας.

Πρωταρχικός στόχος για το 2020

Ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ μέχρι το 2020 και αποκατάστασή τους στο βαθμό του εφικτού, με παράλληλη ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως.

Η παγκόσμια εντολή

Η δέκατη διάσκεψη των μερών (CoP10) της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιολογική ποικιλότητα (CBD), που πραγματοποιήθηκε στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας το 2010, κατέληξε στην έγκριση παγκόσμιου στρατηγικού σχεδίου για τη βιοποικιλότητα 2011-2020⁷, του πρωτοκόλλου της Ναγκόγια σχετικά με την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τη δίκαιη και ισότιμη συμμετοχή στα οφέλη που προκύπτουν από τη χρησιμοποίησή τους (πρωτόκολλο ABS)⁸, καθώς και στρατηγικής για την κινητοποίηση πόρων υπέρ της παγκόσμιας βιοποικιλότητας.

Η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 ανταποκρίνεται και στις δύο εντολές, θέτοντας την ΕΕ σε σωστή πορεία για την υλοποίηση των δικών της στόχων για τη βιοποικιλότητα και την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών της.

⁶ COM(2010) 4.

⁷ Το παγκόσμιο στρατηγικό σχέδιο 2011-2020 περιλαμβάνει ένα όραμα για το 2050, μια αποστολή για το 2020 και 20 στόχους.

⁸ Στις 11 Φεβρουαρίου 2011, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την υπογραφή του πρωτοκόλλου της Ναγκόγια εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.2. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΟΜΙΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΟΦΕΛΩΝ

Ο σχετικός με τη βιοποικιλότητα στόχος της ΕΕ για το 2020 υποστηρίζεται από την αναγνώριση του γεγονότος ότι η βιοποικιλότητα και οι υπηρεσίες που παρέχει, πέραν της εγγενούς αξίας τους, έχουν σημαντική οικονομική αξία που σπάνια απορροφάται στις αγορές. Επειδή η βιοποικιλότητα διαφεύγει από την τιμολόγηση και δεν αντανakλάται στους λογαριασμούς της κοινωνίας, συχνά ηττάται από ανταγωνιστικές διεκδικήσεις επί της φύσης και των χρήσεών της. Το διεθνές έργο με χορηγία της Επιτροπής «The Economics of Ecosystems and Biodiversity» (TEEB/Τα οικονομικά των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας) συνιστά να συνεκτιμάται η οικονομική αξία της βιοποικιλότητας στη λήψη αποφάσεων και να αντικατοπτρίζεται στα συστήματα λογιστικής και υποβολής στοιχείων⁹. Στη διάσκεψη της Ναγκόγια η σύσταση αυτή ενσωματώθηκε σε παγκόσμιο στόχο και αποτελεί μια από τις κύριες δράσεις της τρέχουσας στρατηγικής.

Μολονότι η δράση για την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας συνεπάγεται δαπάνες¹⁰, η καθαυτό απώλεια βιοποικιλότητας είναι δαπανηρή για το κοινωνικό σύνολο, ιδιαίτερα για τους οικονομικούς παράγοντες που δραστηριοποιούνται σε τομείς άμεσα εξαρτώμενους από οικοσυστημικές υπηρεσίες. Για παράδειγμα, η οικονομική αξία της επικονίασης από έντομα στην ΕΕ υπολογίζεται σε 15 δισ. ευρώ ετησίως¹¹. Η συνεχιζόμενη μείωση των μελισσών και άλλων επικονιαστών¹² μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για τους γεωργούς και τη βιομηχανία γεωργικών προϊόντων και τροφίμων της Ευρώπης¹³. Ο ιδιωτικός τομέας συνειδητοποιεί ολοένα περισσότερο τους κινδύνους αυτούς. Πολλές επιχειρήσεις στην Ευρώπη και εκτός αυτής εκτιμούν την εξάρτησή τους από τη βιοποικιλότητα και εντάσσουν στην εταιρική στρατηγική τους στόχους αειφόρου χρήσης των φυσικών πόρων¹⁴.

Η πλήρης αποτίμηση του δυναμικού της φύσης θα συμβάλει στην επίτευξη ορισμένων από τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ:

- *Αποδοτικότερη ως προς τη χρήση των πόρων οικονομία:* Το οικολογικό αποτύπωμα της ΕΕ είναι επί του παρόντος διπλάσιο της βιολογικής ικανότητάς της¹⁵. Με τη διατήρηση και ενίσχυση της βάσης φυσικών πόρων που διαθέτει και την αειφόρο χρήση των πόρων της, η ΕΕ μπορεί να βελτιώσει την απόδοση της οικονομίας της από πλευράς πόρων και να περιορίσει την εξάρτησή της από φυσικούς πόρους που βρίσκονται εκτός Ευρώπης.
- *Ανθεκτικότερη στους κλιματικούς παράγοντες οικονομία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών:* Οι βασιζόμενες στα οικοσυστήματα προσεγγίσεις του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτή μπορούν να προσφέρουν οικονομικά συμφέροντες εναλλακτικές λύσεις έναντι των τεχνολογικών, αποφέροντας ταυτόχρονα πολλαπλά οφέλη που υπερβαίνουν τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

⁹ <http://www.teebweb.org/>

¹⁰ Όπως περιγράφεται στο συνοδευτικό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας.

¹¹ Gallai et al, 2009.

¹² Οι πληθυσμοί πεταλούδων στις χορτολιβαδικές εκτάσεις έχουν μειωθεί κατά περισσότερο από 70 % από το 1990.

¹³ Υπολογίζεται ότι περισσότερο από το 80 % των καλλιεργειών στην ΕΕ εξαρτώνται, τουλάχιστον εν μέρει, από την επικονίαση από έντομα ('Bee Mortality and Bee Surveillance in Europe', 2009).

¹⁴ 'State of Green Business 2011', GreenBiz Group.

¹⁵ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/ecological-footprint-of-european-countries/>

- *Ηγετική θέση στην έρευνα και καινοτομία:* Σε πολλές εφαρμοσμένες επιστήμες, η πρόοδος εξαρτάται από τη μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητα και ποικιλότητα φυσικών περιουσιακών στοιχείων. Η γενετική ποικιλότητα, λόγου χάριν, αποτελεί κύρια πηγή καινοτομίας για τον ιατρικό κλάδο και τη βιομηχανία καλλυντικών, ενώ το δυναμικό καινοτομίας της αποκατάστασης οικοσυστημάτων και της πράσινης υποδομής παραμένει σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητο¹⁶.
- *Νέες δεξιότητες, θέσεις απασχόλησης και επιχειρηματικές ευκαιρίες:* Η βασιζόμενη στη φύση καινοτομία, καθώς και η δράση για την αποκατάσταση οικοσυστημάτων και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας μπορούν να δημιουργήσουν νέες δεξιότητες, θέσεις απασχόλησης και επιχειρηματικές ευκαιρίες. Σύμφωνα με εκτίμηση στο πλαίσιο του TEEB, η αξία των επιχειρηματικών ευκαιριών σε παγκόσμια κλίμακα, που προσφέρουν οι επενδύσεις στη βιοποικιλότητα, μπορεί να φθάσει τα 2-6 τρις. δολάρια ΗΠΑ μέχρι το 2050.

2.3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος στη βελτίωση της γνωστικής βάσης σχετικά με τη βιοποικιλότητα για την υποστήριξη της πολιτικής με πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα και πληροφορίες. Η δραστηριότητα αυτή πρέπει τώρα να εναρμονιστεί με το πλαίσιο πολιτικής για το 2020.

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος προκειμένου να διαμορφωθεί, μέχρι το 2012, ολοκληρωμένο πλαίσιο για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου που σημειώνει η εφαρμογή της στρατηγικής και για την υποβολή σχετικών εκθέσεων. Οι υποχρεώσεις παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και επανεξέτασης που έχουν επιβληθεί σε εθνικό, ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο θα εξορθολογιστούν και θα εναρμονιστούν, στο μέτρο του δυνατού, με τις απαιτήσεις άλλων νομοθετικών πράξεων που αφορούν το περιβάλλον, όπως η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα. Το σενάριο αναφοράς 2010 της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα και οι επικαιροποιημένοι ενωσιακοί δείκτες βιοποικιλότητας¹⁷ θα αποτελέσουν τις κύριες συνιστώσες του πλαισίου αυτού, το οποίο θα βασιστεί και σε άλλα δεδομένα και πληροφορίες, όπως εκείνα που προέρχονται από το Ενιαίο Σύστημα Πληροφοριών για το Περιβάλλον, την Παγκόσμια Παρακολούθηση για το Περιβάλλον και την Ασφάλεια, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δασικών Δεδομένων και από την έρευνα LUCAS (Land Use/Cover Area Frame Survey – Έρευνα χρήσεων/κάλυψης γης με δειγματοληψία πλαισίου γεωγραφικής περιοχής). Η κύρια πλατφόρμα ανταλλαγής δεδομένων και πληροφοριών θα είναι η δικτυακή πύλη BISE (Biodiversity Information System for Europe – Σύστημα πληροφοριών για τη βιοποικιλότητα στην Ευρώπη).

Η παρούσα στρατηγική περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων. Η ενσωμάτωση της παρακολούθησης της βιοποικιλότητας και της υποβολής σχετικών εκθέσεων στη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία της φύσης, την κοινή γεωργική πολιτική, την κοινή αλιευτική πολιτική και, στο μέτρο του δυνατού, την πολιτική για τη συνοχή θα συμβάλει στην εκτίμηση των επιπτώσεων των συγκεκριμένων πολιτικών στη βιοποικιλότητα.

¹⁶ Όπως περιγράφεται στα έγγραφα COM(2009) 147 και COM(2011) 17.

¹⁷ <http://biodiversity.europa.eu/topics/sebi-indicators>. Άλλοι συναφείς δείκτες είναι οι δείκτες αειφόρου ανάπτυξης και οι γεωργοπεριβαλλοντικοί δείκτες της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις εργασίες της για τη συμπλήρωση βασικών κενών της έρευνας, μεταξύ άλλων για τη χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην Ευρώπη, η οποία θα συμβάλει στη βελτίωση των γνώσεών μας σχετικά με τη σχέση μεταξύ βιοποικιλότητας και κλιματικής αλλαγής και με τον ρόλο της βιοποικιλότητας του εδάφους στην παροχή οικοσυστημικών υπηρεσιών καίριας σημασίας, όπως η δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα και ο εφοδιασμός με τρόφιμα. Η χρηματοδότηση της έρευνας βάσει του νέου κοινού στρατηγικού πλαισίου μπορεί να συμβάλει περαιτέρω στη συμπλήρωση των εντοπισμένων κενών των γνώσεων και στην υποστήριξη της πολιτικής.

Τέλος, η ΕΕ θα συνεχίσει να συμμετέχει και να συμβάλλει ενεργά στη νέα Διακυβερνητική Πλατφόρμα Επιστήμης-Πολιτικής για τη Βιοποικιλότητα και τις Οικοσυστημικές Υπηρεσίες (ipBes), ιδίως στις εργασίες με αντικείμενο τις περιφερειακές εκτιμήσεις, όπου ενδέχεται να απαιτηθεί μηχανισμός ενωσιακού επιπέδου για την ενίσχυση της διεπαφής μεταξύ επιστήμης και πολιτικής.

3. ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 περιλαμβάνει έξι αλληλοϋποστηριζόμενους και αλληλένδετους ειδικούς στόχους που εξυπηρετούν τον πρωταρχικό στόχο για το 2020. Όλοι μαζί θα συμβάλουν στην ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης οικοσυστημικών υπηρεσιών, ενώ ο καθένας χωριστά επιδιώκεται να καλύψει ένα συγκεκριμένο ζήτημα: προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των σχετικών οικοσυστημικών υπηρεσιών (ειδικοί στόχοι 1 και 2), ενίσχυση της θετικής συμβολής της γεωργίας και της δασοκομίας και μείωση των βασικών πιέσεων που δέχεται η βιοποικιλότητα της ΕΕ (ειδικοί στόχοι 3, 4 και 5) και αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην παγκόσμια βιοποικιλότητα (ειδικός στόχος 6). Κάθε ειδικός στόχος αναλύεται σε μια δέσμη δράσεων οι οποίες ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες προκλήσεις που καλύπτει ο στόχος. Οι ειδικές δράσεις παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης και, όπου απαιτείται, θα αποτελέσουν το αντικείμενο περαιτέρω εκτιμήσεων των επιπτώσεων¹⁸.

3.1. ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Η πλήρης εφαρμογή των οδηγιών για τα πτηνά και τα ενδιαιτήματα (δηλ. επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης όλων των ενδιαιτημάτων και των ειδών ευρωπαϊκής σημασίας και επαρκών πληθυσμών των ειδών αγρίων πτηνών που απαντούν στη φύση) έχει κρίσιμη σημασία για την πρόληψη της περαιτέρω απώλειας βιοποικιλότητας στην ΕΕ και για την αποκατάστασή της. Ο καθορισμός ποσοτικού ειδικού στόχου συνοδευόμενου από χρονικό όριο θα επιταχύνει την εφαρμογή των οδηγιών και την επίτευξη των στόχων τους.

Ειδικός στόχος 1:

Ανάσχεση της υποβάθμισης της κατάστασης όλων των ειδών και ενδιαιτημάτων που εμπίπτουν στη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία της φύσης και επίτευξη σημαντικής και μετρήσιμης βελτίωσης της κατάστασής τους, ώστε μέχρι το 2020 και σε σύγκριση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις: (i) να έχουν αυξηθεί οι διενεργούμενες βάσει της οδηγίας για τα ενδιαιτήματα

¹⁸ Οι δυνητικές επιπτώσεις των ειδικών στόχων και των μέτρων εξετάζονται στο συνοδευτικό υπηρεσιακό έγγραφο εργασίας. Στις σελίδες 81 και 82 του εγγράφου αυτού παρατίθενται επίσης δράσεις για τις οποίες έχει προγραμματιστεί η διενέργεια περαιτέρω εκτίμησης επιπτώσεων.

εκτιμήσεις ενδιατημάτων και εκτιμήσεις ειδών, από τις οποίες προκύπτει βελτιωμένη κατάσταση διατήρησης, κατά 100% και 50%, αντίστοιχα, και (ii) να έχουν αυξηθεί κατά 50% οι διενεργούμενες βάσει της οδηγίας για τα πτηνά εκτιμήσεις ειδών από τις οποίες προκύπτει σταθερή ή βελτιωμένη κατάσταση.

3.2. Διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν

Πολλά οικοσυστήματα και οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΕ έχουν υποβαθμιστεί, κυρίως εξαιτίας του κατακερματισμού των γαιών. Σχεδόν το 30% του εδάφους της παρουσιάζει μέτριο έως πολύ υψηλό βαθμό κατακερματισμού. Ο ειδικός στόχος 2 επικεντρώνεται στη διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και στην αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων με την ένταξη της πράσινης υποδομής στον χωροταξικό σχεδιασμό. Αυτό θα συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της ΕΕ που αφορούν τη διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη¹⁹, καθώς και στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτή, προάγοντας ταυτόχρονα την οικονομική, εδαφική και κοινωνική συνοχή και διαφυλάσσοντας την πολιτιστική κληρονομιά της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί επίσης καλύτερη λειτουργική συνδεσιμότητα των οικοσυστημάτων στο εσωτερικό των περιοχών του δικτύου Natura 2000, μεταξύ αυτών και στην ευρύτερη ύπαιθρο. Στον ειδικό στόχο 2 έχει ενσωματωθεί ο παγκόσμιος στόχος αποκατάστασης του 15% των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων μέχρι το 2020, με τον οποίο συμφώνησαν η ΕΕ και τα κράτη μέλη της στη Ναγκόγια.

Ειδικός στόχος 2:

Μέχρι το 2020, διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν, με τη δημιουργία πράσινης υποδομής και την αποκατάσταση τουλάχιστον του 15% των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων.

3.3. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΤΗΣ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

Η ΕΕ καταβάλλει ήδη προσπάθειες για την ένταξη της βιοποικιλότητας στη χάραξη και την εφαρμογή της πολιτικής της σε άλλους τομείς. Με δεδομένα όμως τα οφέλη που απορρέουν από τη βιοποικιλότητα και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες για πολλούς τομείς, οι προσπάθειες αυτές εξακολουθούν να μην αρκούν. Με την παρούσα στρατηγική επιδιώκεται πληρέστερη ένταξη σε βασικούς τομείς, κυρίως μέσω στόχων και μέτρων για την ενίσχυση της θετικής συμβολής του γεωργικού, του δασικού και του αλιευτικού τομέα στη διατήρηση και την αειφόρο χρήση της βιοποικιλότητας²⁰.

Στην περίπτωση της γεωργίας, τα υφιστάμενα μέσα στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής θα συμβάλουν στην επίτευξη τόσο του παρόντος ειδικού στόχου, όσο και των ειδικών στόχων 1 και 2. Η επικείμενη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής και της κοινής αλιευτικής πολιτικής, καθώς και το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο παρέχουν δυνατότητες για ενίσχυση των συνεργιών και μεγιστοποίηση της συνοχής ανάμεσα στη στοχευόμενη προστασία της βιοποικιλότητας και στους στόχους των συγκεκριμένων και άλλων πολιτικών.

Ειδικός στόχος 3*:

¹⁹ COM(2011) 17.

²⁰ Οι γεωργικές καλλιέργειες και τα δάση καλύπτουν το 72 % της χερσαίας έκτασης της ΕΕ. Η διατήρηση και επαύξηση της δασικής βιοποικιλότητας αποτελεί δηλωμένο στόχο του σχεδίου δράσης της ΕΕ του 2006 για τα δάση – COM(2006) 302.

A) Γεωργία: Μέχρι το 2020, μεγιστοποίηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων – σε όλο το φάσμα των βοσκοτόπων, αρόσιμων γαιών και μόνιμων καλλιεργειών – οι οποίες υπάγονται σε μέτρα σχετιζόμενα με τη βιοποικιλότητα στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, ώστε να εξασφαλιστεί η διατήρηση της βιοποικιλότητας και να επέλθει μετρήσιμη βελτίωση(), αφενός της κατάστασης διατήρησης των ειδών και ενδιαιτημάτων που εξαρτώνται ή επηρεάζονται από τη γεωργία και, αφετέρου, της παροχής οικοσυστημικών υπηρεσιών, σε σύγκριση με το σενάριο αναφοράς 2010 της ΕΕ, με αποτέλεσμα τη συμβολή στην ενίσχυση της αειφόρου διαχείρισης.*

*B) Δάση: Μέχρι το 2020, εφαρμογή σχεδίων δασικής διαχείρισης ή ισοδύναμων μέσων, σύμφωνα με την αειφόρο δασική διαχείριση²¹, για όλα τα δάση που ανήκουν στο Δημόσιο και τις δασικές εκμεταλλεύσεις που υπερβαίνουν ένα ορισμένο μέγεθος** (θα καθοριστεί από τα κράτη μέλη ή τις περιφέρειες και θα ανακοινωθεί μέσω των οικείων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης) και για τις οποίες διατίθεται χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη, ώστε να επέλθει μετρήσιμη βελτίωση(*), αφενός της κατάστασης διατήρησης των ειδών και ενδιαιτημάτων που εξαρτώνται ή επηρεάζονται από τη δασοκομία και, αφετέρου, της παροχής σχετικών οικοσυστημικών υπηρεσιών, σε σύγκριση με το σενάριο αναφοράς 2010 της ΕΕ.*

(*) Η βελτίωση θα μετράται – και για τους δύο ειδικούς στόχους – σε σύγκριση με τους ποσοτικούς στόχους βελτίωσης για την κατάσταση διατήρησης των ειδών και των ενδιαιτημάτων ενωσιακού ενδιαφέροντος (ειδικός στόχος 1) και την αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων (ειδικός στόχος 2).

(**) Όσον αφορά τις μικρότερες δασικές εκμεταλλεύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν πρόσθετα κίνητρα για να ενθαρρύνουν τη θέσπιση διαχειριστικών σχεδίων ή ισοδύναμων μέσων τα οποία είναι σύμφωνα με την αειφόρο δασική διαχείριση.

Ειδικός στόχος 4:

Αλιεία: Επίτευξη Μέγιστης Βιώσιμης Απόδοσης (MBA)²² μέχρι το 2015. Επίτευξη της πληθυσμιακής κατανομής ανά ηλικία και μέγεθος που είναι ενδεικτική υγιούς αποθέματος, με διαχείριση της αλιείας χωρίς σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις σε άλλα αποθέματα, είδη και οικοσυστήματα, για την υποστήριξη της επίτευξης καλής περιβαλλοντικής κατάστασης μέχρι το 2020, όπως επιβάλλει η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική.

3.4. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ

Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη συνιστούν σοβαρή απειλή για τη βιοποικιλότητα της ΕΕ, η οποία είναι πιθανόν να μεγεθυνθεί μελλοντικά, εάν δεν ληφθούν σοβαρά μέτρα σε όλα τα επίπεδα για τον έλεγχο της εισόδου και εγκατάστασης των ειδών αυτών και για την αντιμετώπιση όσων έχουν ήδη εισέλθει²³. Τα χωροκατακτητικά ξένα είδη προκαλούν ετησίως στην ΕΕ ζημιές ύψους περίπου 12,5 δισ. ευρώ. Μολονότι τα προβλήματα που οφείλονται στα εν λόγω είδη είναι κοινά σε πολλά κράτη μέλη, δεν υπάρχει επί του παρόντος ειδική σφαιρική πολιτική της ΕΕ για την αντιμετώπισή τους, με εξαίρεση τη νομοθεσία για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξένων και απόντων σε τοπικό επίπεδο ειδών. Στην παρούσα στρατηγική προτείνεται να συμπληρωθεί το κενό αυτό με ένα ειδικό νομοθετικό μέσο της ΕΕ, με το οποίο

²¹ Όπως ορίζεται στο έγγραφο SEC(2006) 748.

²² Η ΕΕ προσυπέγραψε τον στόχο επίτευξης MBA μέχρι το 2015 στην παγκόσμια σύνοδο κορυφής του 2002 για την αειφόρο ανάπτυξη και τον νέο στόχο του 2020 για την αλιεία, που εγκρίθηκε στην COP10 της CBD.

²³ IEEP (Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Πολιτικής), 2010.

θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν τα εκκρεμή προβλήματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, τις διαδρομές και την έγκαιρη ανίχνευση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, την αντίδραση σε αυτά, καθώς και τη συγκράτηση και διαχείρισή τους.

Ειδικός στόχος 5:

Μέχρι το 2020, ταυτοποίηση και ιεράρχηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών και των διαδρομών που ακολουθούν, έλεγχος ή εξάλειψη των ειδών προτεραιότητας και διαχείριση των διαδρομών κατά τρόπο ώστε να προλαμβάνεται η είσοδος και εγκατάσταση νέων ειδών.

3.5. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

Η ΕΕ έχει δεσμευθεί να επιτύχει τους διεθνείς σκοπούς και στόχους για το 2020 όσον αφορά τη βιοποικιλότητα, που εγκρίθηκαν βάσει της CBD. Η δέσμευση αυτή απαιτεί τη λήψη μέτρων όχι μόνο εντός της ΕΕ, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο, δεδομένου ότι η ΕΕ αποκομίζει σημαντικά οφέλη από την παγκόσμια βιοποικιλότητα και, ταυτόχρονα, ευθύνεται για μέρος της απώλειας και υποβάθμισης βιοποικιλότητας πέραν των συνόρων της, κυρίως λόγω των αντίθετων προς την αειφορία καταναλωτικών προτύπων της.

Μέσω της παρούσας στρατηγικής θα επιδιωχθεί, με στοχευμένες προσπάθειες, η άμβλυνση της πίεσης που ασκεί η ΕΕ στη βιοποικιλότητα, με παράλληλη συμβολή στην οικολογικοποίηση της οικονομίας σύμφωνα με τις προτεραιότητες που έχει θέσει η ΕΕ ενόψει της διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών του 2012 για την αειφόρο ανάπτυξη. Για να διατηρήσει η ΕΕ την ηγετική θέση της στη διεθνή πολιτική για τη βιοποικιλότητα, οφείλει επίσης να τηρήσει συγκεκριμένες δεσμεύσεις που ανέλαβε στην COP10 και οι οποίες αφορούν την κινητοποίηση πόρων και να εφαρμόσει το πρωτόκολλο ABS της Ναγκόγια.

Ειδικός στόχος 6:

Μέχρι το 2020, αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως.

3.6. ΣΥΜΒΟΛΗ ΑΛΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μολονότι η παρούσα στρατηγική αποτελεί το κύριο μέσο δράσης της ΕΕ για την αντιμετώπιση της απώλειας βιοποικιλότητας και την επικέντρωση της δράσης εκεί όπου η ΕΕ προσδίδει τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και διαθέτει τη μεγαλύτερη ικανότητα μόχλευσης, για να επιτευχθεί ο στόχος του 2020 θα απαιτηθούν η πλήρης εφαρμογή της ισχύουσας περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ και η λήψη μέτρων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι σχετικοί με τη βιοποικιλότητα στόχοι θα υποστηριχθούν από διάφορες υφιστάμενες ή προγραμματισμένες πολιτικές πρωτοβουλίες. Η κλιματική αλλαγή, για παράδειγμα, που ασκεί σημαντική και αυξανόμενη πίεση στη βιοποικιλότητα, η οποία θα αλλοιώσει ενδιαιτήματα και οικοσυστήματα, αντιμετωπίζεται με ευρεία δέσμη μέτρων πολιτικής της ΕΕ που εγκρίθηκαν το 2009. Η επίτευξη του στόχου συγκράτησης της υπερθέρμανσης της ατμόσφαιρας σε 2 βαθμούς θα είναι απαραίτητη για την πρόληψη της απώλειας βιοποικιλότητας. Η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει, μέχρι το 2013, στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Η ΕΕ έχει θεσπίσει σημαντική νομοθεσία που επιβάλλει την επίτευξη καλής οικολογικής κατάστασης των υδάτων μέχρι το 2015²⁴ και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέχρι το 2020²⁵, προβλέπει την αντιμετώπιση της ρύπανσης από διάφορες πηγές και ρυθμίζει τα χημικά προϊόντα και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η Επιτροπή εξετάζει αν δικαιολογούνται πρόσθετα μέτρα για την αντιμετώπιση της ρύπανσης που προκαλείται από αζωτούχες και φωσφορικές ενώσεις, καθώς και ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων, ενώ τα κράτη μέλη εξετάζουν μια πρόταση της Επιτροπής που αφορά οδηγία-πλαίσιο για την προστασία του εδάφους, η οποία είναι αναγκαία προκειμένου να επιτύχει η ΕΕ τους στόχους της για τη βιοποικιλότητα. Τέλος, οι έμμεσες δυνάμεις που οδηγούν σε απώλεια βιοποικιλότητας αντιμετωπίζονται εν μέρει μέσω της παρούσας στρατηγικής – μεταξύ άλλων, με μέτρα για τη μείωση του οικολογικού αποτυπώματος της ΕΕ – και εν μέρει μέσω άλλων πρωτοβουλιών που εντάσσονται στην εμβληματική πρωτοβουλία «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους».

4. ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

4.1. ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Για να επιτευχθούν οι ενωσιακοί και παγκόσμιοι στόχοι για το 2020 όσον αφορά τη βιοποικιλότητα, απαιτείται η πλήρης συμμετοχή και δέσμευση ευρέος φάσματος εμπλεκομένων φορέων. Προκειμένου να εξασφαλιστεί αυτό, θα διευρυνθούν και θα προωθηθούν ορισμένες καίριες σημασίας συμπράξεις για την υποστήριξη της παρούσας στρατηγικής.

- Η Επιτροπή συγκρότησε την **Πλατφόρμα της ΕΕ για τις Επιχειρήσεις και τη Βιοποικιλότητα**, στην οποία μετέχουν επί του παρόντος επιχειρήσεις έξι διαφορετικών τομέων (γεωργία, εξόρυξη, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, τρόφιμα, δασοκομία και τουρισμός) με σκοπό την ανταλλαγή πείρας και βέλτιστων πρακτικών. Η Επιτροπή θα μεριμνήσει για την εξέλιξη της Πλατφόρμας και θα ενθαρρύνει την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, καθώς και τη σύνδεση με εθνικές και διεθνείς πρωτοβουλίες.
- Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με άλλους εταίρους για τη δημοσίευση και εφαρμογή των συστάσεων του ΤΕΕΒ σε ενωσιακό επίπεδο και την υποστήριξη των εργασιών που έχουν ως αντικείμενο την αποτίμηση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημικών υπηρεσιών στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ ερευνητών και άλλων εμπλεκομένων **στον χωροταξικό σχεδιασμό και τη διαχείριση των χρήσεων γης** για την εφαρμογή στρατηγικών βιοποικιλότητας σε όλα τα επίπεδα, εξασφαλίζοντας τη συνέπεια με σχετικές συστάσεις που διατυπώνονται στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής ατζέντας.
- Θα ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή **της κοινωνίας των πολιτών** σε όλα τα επίπεδα εφαρμογής. Οι πρωτοβουλίες συμμετοχής των πολιτών στο επιστημονικό έργο, λόγω χάριν, αποτελούν πολύτιμο μέσο συγκέντρωσης δεδομένων υψηλής ποιότητας, ενώ

²⁴ Οδηγία 2000/60/ΕΚ.

²⁵ Οδηγία 2008/56/ΕΚ.

ταυτόχρονα κινητοποιούν τους πολίτες ώστε να συμμετέχουν σε δραστηριότητες διατήρησης της βιοποικιλότητας.

- Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα συνεργαστούν με τις **εξόχως απόκεντρες περιοχές** και τις **υπερπόντιες χώρες και εδάφη**, όπου διαβιούν περισσότερα ενδημικά είδη απ' όσα στο σύνολο της ευρωπαϊκής ηπείρου, μέσω της πρωτοβουλίας BEST (Biodiversity and Ecosystem Services in Territories of European Overseas/Βιοποικιλότητα και οικοσυστημικές υπηρεσίες στα ευρωπαϊκά υπερπόντια εδάφη) για την προώθηση της διατήρησης και της αειφόρου χρήσης της βιοποικιλότητας.
- Η ΕΕ θα υποστηρίξει επίσης τις υπό εξέλιξη προσπάθειες για τη βελτίωση της συνεργασίας, **των συνεργιών** και του καθορισμού κοινών προτεραιοτήτων μεταξύ των διεθνών συμβάσεων που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα (CBD, σύμβαση για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση/CITES, σύμβαση για τα αποδημητικά είδη, σύμβαση Ramsar για τους υγρότοπους και σύμβαση για την προστασία της παγκόσμιας κληρονομιάς). Η ΕΕ θα προωθήσει επίσης την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διεθνών συμβάσεων που αφορούν τη βιοποικιλότητα, την κλιματική αλλαγή και την απερίμωση, ώστε να προκύψουν αμοιβαία οφέλη.
- Η ΕΕ θα εντείνει τον διάλογο και τη συνεργασία της σε θέματα βιοποικιλότητας με **βασικούς εταίρους**, ιδίως με τις υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες για ένταξη χώρες, με σκοπό τη διαμόρφωση ή την αναπροσαρμογή των πολιτικών τους για την επίτευξη των στόχων του 2020 όσον αφορά τη βιοποικιλότητα. Οι υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες για ένταξη χώρες καλούνται να συμβάλουν στην εφαρμογή της στρατηγικής και να αρχίσουν να διαμορφώνουν πολιτικές για την επίτευξη των ενωσιακών και παγκόσμιων στόχων για το 2020 όσον αφορά τη βιοποικιλότητα ή να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους προς την κατεύθυνση αυτή.

Οι εν λόγω συμπράξεις συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση έναντι της βιοποικιλότητας, η οποία παραμένει σε χαμηλά επίπεδα στην ΕΕ²⁶. Μετά την επικοινωνιακή εκστρατεία της Επιτροπής με το σύνθημα «Βιοποικιλότητα: Είμαστε όλοι στο ίδιο καράβι», που διοργανώθηκε το 2010, σειρά θα έχει μια ειδική εκστρατεία εστιασμένη στο δίκτυο Natura 2000.

4.2. ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η επίτευξη των στόχων της παρούσας στρατηγικής και η εξασφάλιση της τήρησης των διεθνών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η ΕΕ για τη βιοποικιλότητα θα εξαρτηθούν από τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους και την αποδοτική χρήση τους. Εντός της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού και χωρίς να προδικάζεται η έκβαση των διαπραγματεύσεων για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα καταβάλουν προσπάθειες για:

- την εξασφάλιση καλύτερης απορρόφησης και κατανομής των υφιστάμενων κονδυλίων για τη βιοποικιλότητα. Κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, προβλέπεται η διάθεση 105 δισ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της πολιτικής για τη συνοχή σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το περιβάλλον και το κλίμα, συμπεριλαμβανομένων όσων

²⁶ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_290_en.pdf

αφορούν τη βιοποικιλότητα και την προστασία της φύσης²⁷. Ωστόσο, χρειάζονται σύντονες προσπάθειες για να εξασφαλιστεί η βέλτιστη απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων²⁸.

- τον εξορθολογισμό των διαθέσιμων πόρων και τη μεγιστοποίηση των παράλληλων οφελών που προκύπτουν από τις διάφορες πηγές χρηματοδότησης, στις οποίες συγκαταλέγεται η χρηματοδότηση για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, την αλιεία, την περιφερειακή πολιτική και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η επένδυση στη βιοποικιλότητα μπορεί πράγματι να έχει πολλαπλή απόδοση και αποτελεί έναν οικονομικά συμφέροντα τρόπο αντίδρασης στην κρίση της κλιματικής αλλαγής. Η προσθήκη στόχων σχετικών με τη βιοποικιλότητα θα πρέπει να διερευνηθεί ως μέρος του κοινού στρατηγικού πλαισίου που εξετάζει τώρα η Επιτροπή για την ιεράρχηση της χρηματοδότησης βάσει των πέντε χρηματοδοτικών μέσων που υπάγονται στην πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και στην περιφερειακή, την κοινωνική και την αλιευτική πολιτική.

- τη διαφοροποίηση και αναβάθμιση των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα προωθήσουν την ανάπτυξη και χρήση καινοτόμων χρηματοδοτικών μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων των αγορακεντρικών μέσων. Τα καθεστώτα πληρωμής για οικοσυστημικές υπηρεσίες θα πρέπει να ανταμείβουν την παροχή δημόσιων και ιδιωτικών αγαθών προερχόμενων από γεωργικά, δασικά και θαλάσσια οικοσυστήματα. Θα παρασχεθούν κίνητρα για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων σε πράσινη υποδομή και θα εξεταστεί το δυναμικό της αντιστάθμισης βιοποικιλότητας ως μέσο για την επίτευξη της προσέγγισης «μηδενική καθαρή απώλεια». Η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων διερευνούν την προοπτική χρησιμοποίησης καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων για τη στήριξη της αντιμετώπισης των σχετικών με τη βιοποικιλότητα προκλήσεων, μεταξύ άλλων μέσω συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και της πιθανής σύστασης χρηματοδοτικής διευκόλυνσης για τη βιοποικιλότητα.

Ξεχωρίζουν ειδικότερα δύο χρηματοδοτικές ανάγκες. Η πρώτη είναι η ανάγκη επαρκούς χρηματοδότησης για την πλήρη υλοποίηση του δικτύου Natura 2000, στην περίπτωση του οποίου η χρηματοδότηση από τα κράτη μέλη πρέπει να συμπληρώνεται με ανάλογη χρηματοδότηση από την ΕΕ²⁹ (εκτιμώμενη σε συνολικό ποσό περίπου 5,8 δισ. ευρώ ετησίως). Προς τούτο ενδέχεται να απαιτηθεί από τα κράτη μέλη να καταρτίζουν πολυετή σχέδια για το Natura 2000, συνεπή προς τα πλαίσια δράσης με προτεραιότητες που επιβάλλει η οδηγία για τα ενδιαιτήματα.

Η δεύτερη ανάγκη συνδέεται με την αναληφθείσα στην CoP10 δέσμευση για σημαντική αύξηση των χρηματοδοτικών πόρων από όλες τις πηγές προκειμένου να εφαρμοστούν αποτελεσματικά τα επιτεύγματα της διάσκεψης της Ναγκόγια. Στις συζητήσεις για τους χρηματοδοτικούς στόχους κατά την CoP-11 θα πρέπει να αναγνωριστούν η ανάγκη αύξησης της δημόσιας χρηματοδότησης, αλλά και το δυναμικό των καινοτόμων χρηματοδοτικών

²⁷ COM(2011) 17.

²⁸ COM(2010) 110. Μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2009, η απορρόφηση των κονδυλίων που διατίθενται για τη βιοποικιλότητα ήταν μικρότερη σε σύγκριση με άλλες κατηγορίες δαπανών. Η απορρόφηση όσον αφορά τις δύο κατηγορίες που συνδέονται άμεσα με τη βιοποικιλότητα («προαγωγή της βιοποικιλότητας και της προστασίας της φύσης» και «προαγωγή των φυσικών πόρων») ανερχόταν τότε σε 18,1% και 22%, αντίστοιχα, έναντι μέσου όρου 27,1% για τη συνολική χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή. Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλουν επικαιροποιημένα στοιχεία μέχρι τα τέλη Ιουνίου του 2011, αναμένεται να είναι διαθέσιμα ενοποιημένα στοιχεία το καλοκαίρι.

²⁹ Όπως απαιτεί το άρθρο 8 της οδηγίας για τα ενδιαιτήματα.

μηχανισμών. Στις εθνικές στρατηγικές και σχέδια δράσης για τη βιοποικιλότητα θα πρέπει να καθορίζονται οι χρηματοδοτικές ροές (ίδιοι πόροι και καινοτόμες πηγές) που απαιτούνται για την κάλυψη εντοπισμένων αναγκών.

Οι ανωτέρω δεσμεύσεις μπορούν να τηρηθούν άμεσα, με ειδική πρόσθετη χρηματοδότηση για τη βιοποικιλότητα, και έμμεσα, μέσω της εξασφάλισης συνεργιών με άλλες συναφείς πηγές χρηματοδότησης – όπως οι χρηματοδοτικοί πόροι για το κλίμα (π.χ. έσοδα από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής, πρόγραμμα REDD+ για τη μείωση των εκπομπών λόγω της αποδάσωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες) – και άλλες καινοτόμες πηγές χρηματοδότησης, όπως οι χρηματοδοτικοί πόροι που προκύπτουν από το πρωτόκολλο ABS της Ναγκόγια. Ευνοϊκή για τη βιοποικιλότητα θα είναι επίσης η μεταρρύθμιση των επιζήμιων επιδοτήσεων σύμφωνα με τη στρατηγική για το 2020 και τον παγκόσμιο στόχο της CBD.

4.3. ΚΟΙΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΕ

Οι κοινοί στόχοι της ΕΕ και της CBD πρέπει να επιδιωχθούν με συνδυασμό μέτρων σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού, εθνικό και ενωσιακό. Θα χρειαστεί, συνεπώς, επιμελής συντονισμός για την παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων, συμπεριλαμβανομένων όσων καλύπτονται από μέτρα πολιτικής που δεν εμπίπτουν στην παρούσα στρατηγική, καθώς και για την εξασφάλιση συνέπειας μεταξύ των δράσεων της ΕΕ και των κρατών μελών. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη στη διαμόρφωση κοινού πλαισίου εφαρμογής, το οποίο θα καλύπτει και άλλους βασικούς παράγοντες, τομείς και θεσμούς με γνώμονα τη βέλτιστη πρακτική και θα καθορίζει τον ρόλο και τις αρμοδιότητες κάθε πλευράς για την εξασφάλιση της επιτυχίας.

Η Επιτροπή θα υποστηρίζει και θα συμπληρώσει τις προσπάθειες των κρατών μελών επιβάλλοντας την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, συμπληρώνοντας τις ελλείψεις της πολιτικής με προτάσεις για νέες πρωτοβουλίες, παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές και χρηματοδότηση και προάγοντας την έρευνα και την ανταλλαγή βέλτιστης πρακτικής.

5. ΜΕΤΑΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Η παρούσα στρατηγική παρέχει ένα πλαίσιο δράσης που θα καταστήσει την ΕΕ ικανή να επιτύχει τον στόχο της για το 2020, όσον αφορά τη βιοποικιλότητα, και θα χαράζει σωστή πορεία προς την υλοποίηση του οράματός της για το 2050. Στις αρχές του 2014 θα αποτελέσει το αντικείμενο ενδιάμεσης επανεξέτασης, της οποίας τα πορίσματα θα μπορούν να τροφοδοτήσουν την πέμπτη εθνική έκθεση που οφείλει να υποβάλει η ΕΕ βάσει της CBD. Οι ειδικοί στόχοι και τα μέτρα θα επανεξετάζονται όταν θα προκύπτουν νέα στοιχεία και ανάλογα με την πρόοδο της υλοποίησης των στόχων που καθορίζονται στη στρατηγική.

Προκειμένου να επιτύχει η ΕΕ τον πρωταρχικό στόχο της για το 2020, η εφαρμογή της παρούσας στρατηγικής πρέπει να αρχίσει αμέσως, καθώς θα χρειαστεί πολύς χρόνος μέχρις ότου επιφέρουν πραγματικές βελτιώσεις πολλά από τα μέτρα που θα ληφθούν τώρα για τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας και τον εμπλουτισμό των φυσικών περιουσιακών μας στοιχείων.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν τους ειδικούς στόχους και τις δράσεις που παρατίθενται στο παράρτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1: ΠΛΗΡΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΤΗΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑΤΑ

Ανάσχεση της υποβάθμισης της κατάστασης όλων των ειδών και ενδιαιτημάτων που εμπίπτουν στη νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία της φύσης και επίτευξη σημαντικής και μετρήσιμης βελτίωσης της κατάστασής τους, ώστε μέχρι το 2020 και σε σύγκριση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις: (i) να έχουν αυξηθεί οι διενεργούμενες βάσει της οδηγίας για τα ενδιαιτήματα εκτιμήσεις ενδιαιτημάτων και εκτιμήσεις ειδών, από τις οποίες προκύπτει βελτιωμένη κατάσταση διατήρησης, κατά 100% και 50%, αντίστοιχα, και (ii) να έχουν αυξηθεί κατά 50% οι διενεργούμενες βάσει της οδηγίας για τα πτηνά εκτιμήσεις ειδών από τις οποίες προκύπτει σταθερή ή βελτιωμένη κατάσταση.

Δράση 1: Ολοκλήρωση της συγκρότησης του δικτύου Natura 2000 και διασφάλιση χρηστής διαχείρισης

- 1α) Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα μεριμνήσουν ώστε, μέχρι το 2012, να έχει ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό η φάση συγκρότησης του δικτύου Natura 2000, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- 1β) Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα εντάξουν περαιτέρω απαιτήσεις προστασίας και διαχείρισης ειδών και ενδιαιτημάτων σε βασικές πολιτικές που αφορούν τις χρήσεις γης και υδάτων, τόσο στις περιοχές Natura 2000, όσο και εκτός αυτών.
- 1γ) Τα κράτη μέλη θα εξασφαλίσουν την έγκαιρη κατάρτιση και εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων ή ισοδύναμων μέσων, τα οποία ορίζουν μέτρα διατήρησης και αποκατάστασης, για όλες τις περιοχές Natura 2000.
- 1δ) Μέχρι το 2012, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα θεσπίσει διαδικασία για την προώθηση της ανταλλαγής πείρας και ορθής πρακτικής, καθώς και της διασυννοριακής συνεργασίας στη διαχείριση του δικτύου Natura 2000, εντός των βιογεωγραφικών πλαισίων που καθορίζονται στην οδηγία για τα ενδιαιτήματα.

Δράση 2: Εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης για τις περιοχές Natura 2000

- 2) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα παράσχουν βάσει του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου τα αναγκαία κονδύλια και κίνητρα για το δίκτυο Natura 2000, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ. Εντός του 2011, η Επιτροπή θα εκθέσει τις απόψεις της σχετικά με τον τρόπο χρηματοδότησης του δικτύου Natura 2000 βάσει του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Δράση 3: Ευαισθητοποίηση των εμπλεκομένων φορέων, ενίσχυση της συμμετοχής τους και βελτίωση της τήρησης της νομοθεσίας

- 3α) Μέχρι το 2013, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα οργανώσει και θα εγκαταστήσει μεγάλη επικοινωνιακή εκστρατεία με θέμα το δίκτυο Natura 2000.
- 3β) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα βελτιώσουν τη συνεργασία με βασικούς τομείς της οικονομίας και θα συνεχίσουν να εκπονούν έγγραφα κατευθύνσεων, ώστε οι εν λόγω τομείς να κατανοούν καλύτερα τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία της φύσης και την αξία της από πλευράς προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης.

- 3γ) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα διευκολύνουν την τήρηση των οδηγιών για την προστασία της φύσης, οργανώνοντας ειδικά προγράμματα επιμόρφωσης δικαστικών λειτουργών σε θέματα Natura 2000 και αναπτύσσοντας καλύτερες ικανότητες προαγωγής της συμμόρφωσης.

Δράση 4: Βελτίωση και εξορθολογισμός της παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

- 4α) Μέχρι το 2012, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα αναπτύξει νέο ενωσιακό σύστημα υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα πτηνά, θα μεριμνήσει για την εξέλιξη του συστήματος υποβολής εκθέσεων που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας για τα ενδιαιτήματα και θα βελτιώσει τη ροή, την προσβασιμότητα και τη συνάφεια των δεδομένων που αφορούν το δίκτυο Natura 2000.
- 4β) Μέχρι το 2012, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα νέο ειδικό εργαλείο τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών ως μέρος του συστήματος πληροφοριών για τη βιοποικιλότητα στην Ευρώπη, με σκοπό τη βελτίωση της διάθεσης δεδομένων και της χρήσης τους.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2: ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΥΝ

Μέχρι το 2020, διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν, με τη δημιουργία πράσινης υποδομής και την αποκατάσταση τουλάχιστον του 15 % των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων.

Δράση 5: Βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τα οικοσυστήματα και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες στην ΕΕ

- 5) Τα κράτη μέλη, επικουρούμενα από την Επιτροπή, θα χαρτογραφίσουν και θα εκτιμήσουν την κατάσταση των οικοσυστημάτων και των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην επικράτειά τους μέχρι το 2014 και, μέχρι το 2020, θα εκτιμήσουν την οικονομική αξία των υπηρεσιών αυτών και θα προωθήσουν την ενσωμάτωσή της στα συστήματα λογιστικής και υποβολής στοιχείων σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

Δράση 6: Καθορισμός προτεραιοτήτων για την αποκατάσταση οικοσυστημάτων και την προώθηση της χρήσης πράσινης υποδομής

- 6α) Μέχρι το 2014, τα κράτη μέλη, επικουρούμενα από την Επιτροπή, θα διαμορφώσουν στρατηγικό πλαίσιο καθορισμού προτεραιοτήτων για την αποκατάσταση οικοσυστημάτων σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού, εθνικό και ενωσιακό.
- 6β) Μέχρι το 2012, η Επιτροπή θα καταστρώσει στρατηγική πράσινης υποδομής για την προώθηση της εγκατάστασης πράσινης υποδομής στις αστικές και αγροτικές περιοχές της ΕΕ, μεταξύ άλλων με την παροχή κινήτρων για την ενθάρρυνση των αρχικών επενδύσεων σε έργα πράσινης υποδομής και στη διατήρηση οικοσυστημικών υπηρεσιών, π.χ. μέσω της χρήσης των χρηματοδοτικών ροών της ΕΕ και των συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα με ακριβέστερη στόχευση.

Δράση 7: Εξασφάλιση μηδενικής καθαρής απώλειας βιοποικιλότητας και οικοσυστημικών υπηρεσιών

- 7α) Μέχρι το 2014 και σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα αναπτύξει μεθόδους εκτίμησης των επιπτώσεων που έχουν στη βιοποικιλότητα τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα, σχέδια και προγράμματα.

- 7β) Η Επιτροπή θα συνεχίσει τις εργασίες της με προοπτική να προτείνει, μέχρι το 2015, πρωτοβουλία για τον αποκλεισμό της καθαρής απώλειας οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν (π.χ. μέσω καθεστώτων αποζημίωσης ή αντιστάθμισης).

Ειδικός στόχος 3: ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

3Α) Γεωργία: Μέχρι το 2020, μεγιστοποίηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων – σε όλο το φάσμα των βοσκοτόπων, αρόσιμων γαιών και μόνιμων καλλιεργειών – οι οποίες υπάγονται σε μέτρα σχετιζόμενα με τη βιοποικιλότητα στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, ώστε να εξασφαλιστεί η διατήρηση της βιοποικιλότητας και να επέλθει μετρήσιμη βελτίωση(*), αφενός της κατάστασης διατήρησης των ειδών και ενδιαιτημάτων που εξαρτώνται ή επηρεάζονται από τη γεωργία και, αφετέρου, της παροχής οικοσυστημικών υπηρεσιών, σε σύγκριση με το σενάριο αναφοράς 2010 της ΕΕ, με αποτέλεσμα τη συμβολή στην ενίσχυση της αειφόρου διαχείρισης.

Β) Δάση: Μέχρι το 2020, εφαρμογή σχεδίων δασικής διαχείρισης ή ισοδύναμων μέσων, σύμφωνα με την αειφόρο δασική διαχείριση³⁰, για όλα τα δάση που ανήκουν στο Δημόσιο και τις δασικές εκμεταλλεύσεις που υπερβαίνουν ένα ορισμένο μέγεθος** (θα καθοριστεί από τα κράτη μέλη ή τις περιφέρειες και θα ανακοινωθεί μέσω των οικείων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης) και για τις οποίες διατίθεται χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη, ώστε να επέλθει μετρήσιμη βελτίωση(*), αφενός της κατάστασης διατήρησης των ειδών και ενδιαιτημάτων που εξαρτώνται ή επηρεάζονται από τη δασοκομία και, αφετέρου, της παροχής σχετικών οικοσυστημικών υπηρεσιών, σε σύγκριση με το σενάριο αναφοράς 2010 της ΕΕ.

(*) Η βελτίωση θα μετράται – και για τους δύο ειδικούς στόχους – σε σύγκριση με τους ποσοτικούς στόχους βελτίωσης για την κατάσταση διατήρησης των ειδών και των ενδιαιτημάτων ενωσιακού ενδιαφέροντος (ειδικός στόχος 1) και την αποκατάσταση των υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων (ειδικός στόχος 2).

(**) Όσον αφορά τις μικρότερες δασικές εκμεταλλεύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν πρόσθετα κίνητρα για να ενθαρρύνουν τη θέσπιση διαχειριστικών σχεδίων ή ισοδύναμων μέσων τα οποία είναι σύμφωνα με την αειφόρο δασική διαχείριση.

Δράση 8: Αύξηση των άμεσων ενισχύσεων για περιβαλλοντικά δημόσια αγαθά στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής της ΕΕ

- 8α) Η Επιτροπή θα προτείνει να ανταμείβουν οι άμεσες ενισχύσεις βάσει της κοινής γεωργικής πολιτικής την παροχή περιβαλλοντικών δημόσιων αγαθών πέραν της πολλαπλής συμμόρφωσης (π.χ. μόνιμοι βοσκότοποι, φυτοκάλυψη, αμειψισπορά, οικολογική αγρανάπαυση, Natura 2000).
- 8β) Η Επιτροπή θα προτείνει τη βελτίωση και απλούστευση των προτύπων πολλαπλής συμμόρφωσης που αφορούν την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση και θα εξετάσει το ενδεχόμενο να συμπεριληφθεί η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα στο πεδίο εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης, μετά την εφαρμογή της οδηγίας και τον προσδιορισμό των λειτουργικών υποχρεώσεων των γεωργών, ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση των υδάτινων οικοσυστημάτων στις αγροτικές περιοχές.

Δράση 9: Ακριβέστερη στόχευση της διατήρησης της βιοποικιλότητας από την αγροτική ανάπτυξη

³⁰ Όπως ορίζεται στο έγγραφο SEC(2006) 748.

- 9α) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα εντάξουν ποσοτικούς στόχους βιοποικιλότητας στις στρατηγικές και τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, προσαρμόζοντας τη δράση στις περιφερειακές και τις τοπικές ανάγκες.
- 9β) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα συγκροτήσουν μηχανισμούς για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ γεωργών και δασοκόμων με σκοπό την επίτευξη συνέχειας των στοιχείων του τοπίου και την προστασία των γενετικών πόρων, καθώς και άλλους μηχανισμούς συνεργασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας.

Δράση 10: Διατήρηση της γεωργικής γενετικής ποικιλότητας της Ευρώπης

- 10) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα ενθαρρύνουν την υιοθέτηση γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων για την υποστήριξη της γενετικής ποικιλότητας στη γεωργία και θα διερευνήσουν την προοπτική κατάστροφησης στρατηγικής για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας.

Δράση 11: Ενθάρρυνση των δασοκαλλιεργητών ώστε να προστατεύουν και να εμπλουτίζουν τη δασική βιοποικιλότητα

- 11α) Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα ενθαρρύνουν τη θέσπιση διαχειριστικών σχεδίων³¹, μεταξύ άλλων με την αξιοποίηση των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης³² και του προγράμματος LIFE+.
- 11β) Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα προωθήσουν καινοτόμους μηχανισμούς (π.χ. πληρωμή για οικοσυστημικές υπηρεσίες) για τη χρηματοδότηση της διατήρησης και αποκατάστασης των οικοσυστημικών υπηρεσιών που παρέχονται από τα πολυλειτουργικά δάση.

Δράση 12: Ένταξη μέτρων υπέρ της βιοποικιλότητας στα σχέδια δασικής διαχείρισης

- 12) Τα κράτη μέλη θα μεριμνήσουν ώστε τα σχέδια δασικής διαχείρισης ή ισοδύναμα μέσα να περιλαμβάνουν όσο το δυνατόν περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:
- διατήρηση βέλτιστων επιπέδων νεκρού ξύλου, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές αποκλίσεις, όπως ο κίνδυνος δασικών πυρκαγιών ή η πιθανότητα προσβολής από έντομα·
 - διαφύλαξη των περιοχών άγριας φύσης·
 - μέτρα με οικοσυστημική βάση για την αύξηση της αντοχής των δασών στις πυρκαγιές, τα οποία αποτελούν μέρος των συστημάτων πρόληψης των δασικών πυρκαγιών και συνάδουν με τις δραστηριότητες που προβλέπονται στο Ευρωπαϊκό Πληροφορικό Σύστημα για τις Δασικές Πυρκαγιές (European Forest Fire Information System/EFFIS)·
 - μέτρα που έχουν μελετηθεί ειδικά για τις δασικές περιοχές Natura 2000·
 - μέριμνα ώστε οι δασώσεις να εκτελούνται σύμφωνα με τις πανευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές επιχειρησιακού επιπέδου για την αειφόρο διαχείριση των δασών³³, ιδίως όσον αφορά την ποικιλότητα των ειδών, και να καλύπτουν τις ανάγκες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

³¹ Η αειφόρος δασική διαχείριση επιβάλλει την ευρύτερη χρήση διαχειριστικών σχεδίων ή ισοδύναμων μέσων. Είκοσι τρία κράτη μέλη έχουν ήδη υπαγάγει περισσότερο από το 60 % των δασικών τους εκτάσεων σε σχέδια αυτού του είδους.

³² Που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.

³³ <http://www.foresteurope.org/>

Επίτευξη Μέγιστης Βιώσιμης Απόδοσης (MBA) μέχρι το 2015. Επίτευξη της πληθυσμιακής κατανομής ανά ηλικία και μέγεθος που είναι ενδεικτική υγιούς αποθέματος, με διαχείριση της αλιείας χωρίς σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις σε άλλα αποθέματα, είδη και οικοσυστήματα, για την υποστήριξη της επίτευξης καλής περιβαλλοντικής κατάστασης μέχρι το 2020, όπως επιβάλλει η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική.

Δράση 13: Βελτίωση της διαχείρισης των ιχθυαποθεμάτων

- 13α) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα διατηρήσουν και θα αποκαταστήσουν τα ιχθυαποθέματα σε επίπεδα ικανά να παρέχουν MBA, σε όλες τις περιοχές όπου δραστηριοποιούνται αλιευτικοί στόλοι της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που υπάγονται στη δικαιοδοσία περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας, καθώς και των υδάτων τρίτων χωρών με τις οποίες η ΕΕ έχει συνάψει συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης.
- 13β) Στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα καταρτίσουν και θα εφαρμόσουν μακροπρόθεσμα διαχειριστικά σχέδια, τα οποία θα περιλαμβάνουν κανόνες για τον έλεγχο της συλλογής με βάση την προσέγγιση της MBA. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να εξυπηρετούν συγκεκριμένους χρονικούς στόχους και να βασίζονται σε επιστημονικές συμβουλές και στις αρχές της αειφορίας.
- 13γ) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα εντείνουν τις εργασίες τους που έχουν ως αντικείμενο τη συγκέντρωση δεδομένων για την υποστήριξη της εφαρμογής της MBA. Μετά την επίτευξη του στόχου αυτού, θα ζητηθούν επιστημονικές συμβουλές για την ενσωμάτωση οικολογικών παραμέτρων στον ορισμό της MBA, το αργότερο το 2020.

Δράση 14: Εξάλειψη των δυσμενών επιπτώσεων σε ιχθυαποθέματα και θαλάσσια είδη, ενδιαιτήματα και οικοσυστήματα

- 14α) Η ΕΕ θα επεξεργαστεί μέτρα για τη σταδιακή εξάλειψη των απορρίψεων, την αποφυγή της παρεμπόμπουσας αλιείας ανεπιθύμητων ειδών και για τη διατήρηση ευπαθών θαλάσσιων οικοσυστημάτων σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ και τις διεθνείς υποχρεώσεις.
- 14β) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα στηρίζουν την εφαρμογή της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική, μεταξύ άλλων με την παροχή οικονομικών κινήτρων για τις προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Natura 2000 και εκείνων που χαρακτηρίζονται με διεθνείς ή περιφερειακές συμφωνίες) στο πλαίσιο των μελλοντικών χρηματοδοτικών μέσων για την αλιευτική και τη θαλάσσια πολιτική. Η στήριξη αυτή θα μπορούσε να καλύπτει την αποκατάσταση θαλάσσιων οικοσυστημάτων, την προσαρμογή των αλιευτικών δραστηριοτήτων και την ενθάρρυνση της συμμετοχής του αλιευτικού κλάδου σε εναλλακτικές δραστηριότητες, όπως ο οικοτουρισμός, την παρακολούθηση και διαχείριση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και την καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης από απορρίμματα.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 5: ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ

Μέχρι το 2020, ταυτοποίηση και ιεράρχηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών και των διαδρομών που ακολουθούν, έλεγχος ή εξάλειψη των ειδών προτεραιότητας και διαχείριση των διαδρομών κατά τρόπο ώστε να προλαμβάνεται η είσοδος και εγκατάσταση νέων ειδών.

Δράση 15: Ενίσχυση των ενωσιακών καθεστώτων υγείας φυτών και ζώων

- 15) Μέχρι το 2012, η Επιτροπή θα εντάξει στα καθεστώτα υγείας φυτών και ζώων πρόσθετα μελήματα σχετικά με τη βιοποικιλότητα.

Δράση 16: Θέσπιση ειδικής πράξης για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη

- 16) Η Επιτροπή θα συμπληρώσει τις ελλείψεις της πολιτικής όσον αφορά την καταπολέμηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών με την κατάρτιση ειδικής νομοθετικής πράξης, το αργότερο το 2012.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6: ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Μέχρι το 2020, αύξηση της συμβολής της ΕΕ στην αποτροπή της απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως.

Δράση 17: Περιορισμός των έμμεσων δυνάμεων που οδηγούν σε απώλεια βιοποικιλότητας

- 17α) Στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας της για την αποδοτική χρησιμοποίηση των πόρων, η ΕΕ θα λάβει μέτρα (στα οποία μπορεί να συγκαταλέγονται μέτρα για τη ζήτηση ή/και την προσφορά) για τον περιορισμό των επιπτώσεων των καταναλωτικών προτύπων των πολιτών της στη βιοποικιλότητα, ιδίως όσον αφορά τους πόρους που έχουν σημαντικές αρνητικές επιδράσεις σε αυτή.
- 17β) Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συμβολή της εμπορικής πολιτικής στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και θα αντιμετωπίσει τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις συμπεριλαμβάνοντας συστηματικά τη βιοποικιλότητα στις εμπορικές διαπραγματεύσεις και συνομιλίες με τρίτες χώρες και εντοπίζοντας και αξιολογώντας τις δυνητικές επιπτώσεις της ελευθέρωσης του εμπορίου και των επενδύσεων στη βιοποικιλότητα, μέσω εκ των προτέρων εκτιμήσεων των επιπτώσεων των εμπορικών συμφωνιών στην αειφορία και εκ των υστέρων αξιολογήσεων. Θα επιδιώξει επίσης να περιλαμβάνουν όλες οι νέες εμπορικές συμφωνίες ένα κεφάλαιο για την αειφόρο ανάπτυξη με ουσιώδεις διατάξεις σχετικά με το περιβάλλον που έχουν σημασία στο εμπορικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για στόχους βιοποικιλότητας.
- 17γ) Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και με βασικούς εμπλεκόμενους φορείς για την αποστολή των σωστών μηνυμάτων στην αγορά όσον αφορά τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Η συνεργασία αυτή θα περιλαμβάνει εργασίες με αντικείμενο τη μεταρρύθμιση, σταδιακή μείωση και κατάργηση των επιζήμιων επιδοτήσεων, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο ΕΕ, καθώς και την παροχή κινήτρων για την προώθηση της διατήρησης και της αειφόρου χρήσης της βιοποικιλότητας.

Δράση 18: Κινητοποίηση πρόσθετων πόρων για τη διατήρηση της παγκόσμιας βιοποικιλότητας

- 18α) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα συμβάλουν, στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, στις διεθνείς προσπάθειες για τη σημαντική αύξηση των πόρων που διατίθενται για την παγκόσμια βιοποικιλότητα, οι οποίες εντάσσονται στη διεθνή διαδικασία με σκοπό την εκτίμηση των σχετικών με τη βιοποικιλότητα χρηματοδοτικών αναγκών

και τον καθορισμό στόχων κινητοποίησης πόρων για τη βιοποικιλότητα κατά την CoP11 της CBD, το 2012³⁴.

- 18β) Η Επιτροπή θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της ενωσιακής χρηματοδότησης υπέρ της παγκόσμιας βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων με τη στήριξη των εκτιμήσεων φυσικού κεφαλαίου στις δικαιούχους χώρες και της κατάρτισης ή/και επικαιροποίησης εθνικών στρατηγικών και σχεδίων δράσης για τη βιοποικιλότητα, καθώς και με τη βελτίωση του συντονισμού – εντός της ΕΕ και με βασικούς δωρητές εκτός αυτής – κατά την υλοποίηση της βοήθειας/των έργων που αφορούν τη βιοποικιλότητα.

Δράση 19: Ενωσιακή αναπτυξιακή συνεργασία με θωράκιση έναντι των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα

- 19) Η Επιτροπή θα συνεχίσει να εξετάζει συστηματικά τις δράσεις της στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας, ώστε να ελαχιστοποιεί τις ενδεχόμενες δυσμενείς επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα, και να διενεργεί στρατηγικές περιβαλλοντικές εκτιμήσεις ή/και εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις δράσεις εκείνες που είναι πιθανόν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα.

Δράση 20: Ρύθμιση της πρόσβασης στους γενετικούς πόρους και της δίκαιης και ισότιμης συμμετοχής στα οφέλη που προκύπτουν από τη χρησιμοποίησή τους

- 20) Η Επιτροπή θα προτείνει νομοθεσία για την εφαρμογή, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, του πρωτοκόλλου της Ναγκόγια σχετικά με την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τη δίκαιη και ισότιμη συμμετοχή στα οφέλη που προκύπτουν από τη χρησιμοποίησή τους, ώστε η ΕΕ να είναι σε θέση να επικυρώσει το πρωτόκολλο το συντομότερο δυνατόν, το αργότερο δε το 2015, όπως επιτάσσει ο παγκόσμιος στόχος.

³⁴ Όπως ορίζει η απόφαση X/3 της CoP10.